

Sarajevo, 20.01.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.01.2020.- 17.01.2020.

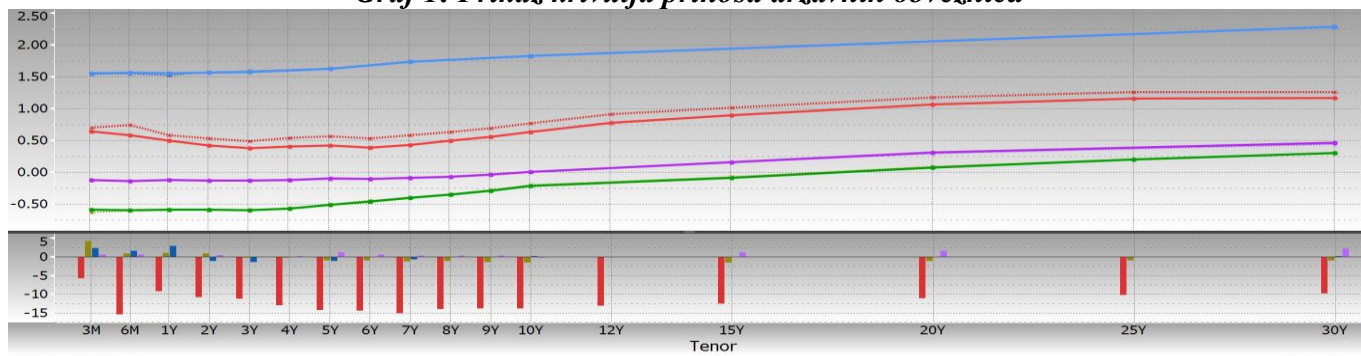
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	10.1.20	-	17.1.20	10.1.20	-	17.1.20	10.1.20	-	17.1.20	10.1.20	-	17.1.20
2 godine	-0,60	-	-0,59	1,57	-	1,56	0,53	-	0,42	-0,14	-	-0,13
5 godina	-0,51	-	-0,51	1,63	-	1,62	0,56	-	0,42	-0,11	-	-0,10
10 godina	-0,20	-	-0,22	1,82	-	1,82	0,77	-	0,63	0,00	-	0,00

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	10.1.20	-	17.1.20
3 mjeseca	-0,592	-	-0,523
6 mjeseci	-0,606	-	-0,597
1 godina	-0,584	-	-0,567

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.01.2020. godine (pune linije) i 10.01.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi na obveznice sigurnijih zemalja eurozone tokom prošle sedmice nisu zabilježili značajnije promjene, dok su prinosi na italijanske obveznice zabilježili rast za 5 do 7,5 baznih poena na sedmičnom nivou.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da planira da 23. januara objavi početak revizije strategije ECB. Ona je još jednom ponovila da bi usklađen fiskalni stimulans na nivou eurozone pomogao ubrzanju privrednog rasta, a koji je prema trenutnim prognozama od 1,1% u ovoj godini, te 1,4% u 2021. godini i dalje ispod potencijala.

Financial Times je protekle sedmice objavio vijest da se Evropa priprema za moguće „obnavljanje neprijateljstva“ prema SAD, nakon što su SAD postigle progres o pitanju trgovine s Kinom, a što će omogućiti predsjedniku Trumpu da fokus usmjeri na druge države. Istovremeno, ministar odbrane Njemačke Kramp-Karrenbauer je na pres konferenciji u Londonu na pitanje novinara o navodima Washington Posta da je predsjednik SAD Trump potajno upozorio Francusku, Njemačku i Veliku Britaniju da će SAD uvesti tarifu od 25% na uvoz evropskih automobila ukoliko se ne aktivira mehanizam za postizanje sporova oko međunarodnog iranskog nuklearnog dogovora koji je postignut u 2015. godini, potvrdio da je Trump zaprijetio Evropi oko politike prema Iranu. Ipak, EU komesar za trgovinu Hogan je izjavio da se u Vašingtonu nije razgovaralo o tarifama na automobile.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	NOV	22,0	19,2	24,0
2.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	NOV	-	4,87	8,06
3.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	NOV	-	33,9	35,8
4.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	NOV	-	1,4%	0,9%
5.	Stopa inflacije – EZ (final.)	DEC	1,3%	1,3%	1,3%
6.	Stopa inflacije – Italija (final.)	DEC	0,5%	0,5%	0,2%
7.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	DEC	1,5%	1,5%	1,2%
8.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	DEC	1,6%	1,6%	1,2%
9.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	NOV	-1,0%	-1,5%	-2,6%
10.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	DEC	3,5%	3,2%	3,5%
11.	Stopa nezaposlenosti – Španija	DEC	-	5,3%	5,1%

SAD

Smirivanje političkih tenzija između SAD i Irana protekle sedmice je usmjerilo fokus investitora na potpisivanje prve faze trgovinskog sporazuma. Predsjednik SAD Trump i zamjenik premijera Kine Liu u srijedu su u Bijeloj kući potpisali prvu fazu trgovinskog sporazuma, te su najavili da će uskoro početi pregovori o drugoj fazi. Djelimično postignut sporazum treba stupiti na snagu u februaru, a Kina se istim obavezala da će u naredne dvije godine kupiti američku robu u vrijednosti od 200 milijardi USD. S druge strane, SAD su najavile da će trenutne tarife ostati na snazi do izbora koji se održavaju u novembru. U međuvremenu, administracija predsjednika Trumpa je objavila da je Kini ukinula oznaku „valutnog manipulatora“ s obzirom na to da se obavezala da neće devalvirati CNY, te da je pristala objavljivati informacije o deviznim kursovima. Prošle sedmice je objavljen izvještaj o stanju u privredi SAD, poznatiji kao „Beige Book“, u kojem je navedeno da je privreda SAD u posljednjih šest sedmica 2019. godine bilježila skroman rast, dok je većina regija izvijestila o smanjenju broja radnih mjesta, te smanjenju zapošljavanja u sektoru proizvodnje. U izvještaju je navedeno da je inflacija na nivou potrošača i proizvođača nastavila rasti umjerenim tempom.

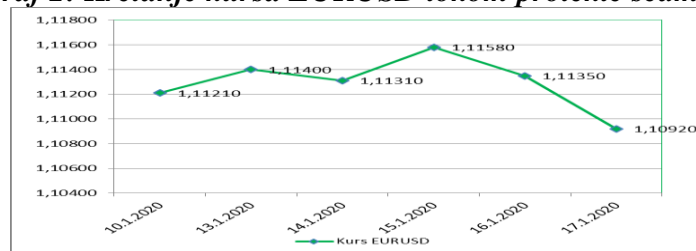
U četvrtak je formalno počelo suđenje za opoziv predsjednika Trumpa, na kojem je između ostalog istaknuto da do sada niti jedan predsjednik nije opstruirao proces istrage i suđenja o opozivu, a da je to Trumpov ured činio kako bi prikrrio zloupotrebu položaja i onemogućavanja vršenja ovlaštenja koja su isključivo u nadležnosti Predstavničkog doma.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	10. JAN	-	30,2%	13,5%
2.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. JAN	218.000	204.000	214.000
3.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	12. JAN	-	66,0	65,1
4.	Indeks započelih kuća (M/M)	DEC	1,1%	16,9%	2,6%
5.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	DEC	-1,5%	-3,9%	0,9%
6.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Filadelfije	JAN	3,8	17,0	2,4
7.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	DEC	1,3%	1,3%	1,1%
8.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	DEC	2,4%	2,3%	2,1%
9.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	DEC	-15,0	-13,3	-13,5
10.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	DEC	-	0,0%	0,8%
11.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	DEC	0,5%	0,5%	-1,3%
12.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	DEC	-	-0,7%	-1,2%
13.	Obim maloprodaje (M/M)	DEC	0,3%	0,3%	0,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1121 na nivo od 1,1092.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice pojedini zvaničnici MPC BoE su iznijeli pesimistične stavove o pitaju ekonomije. Vlieghe je treći član MPC BoE koji je otvorio vrata za potencijalno smanjenje referentne kamatne stope. Njegov kolega Saunders je upozorio da je Velika Britanija izložena riziku zamke niske inflacije ukoliko BoE ne poduzme rane akcije kojima će podstaći ekonomiju. Saunders, koji je jedan od dva glavna zvaničnika koji su glasali za smanjenje referentne kamatne stope krajem 2019. godine, smatra da postoji rizik da će ekonomija Velike Britanije u narednih nekoliko godina biti slabija nego što njegove kolege očekuju.

Ministar finansija Javid je izjavio da će Vlada Velike Britanije odgoditi budžetske konsultacije do marta kada treba da koriguje pogrešnu mjeru inflacije, indeks maloprodajnih cijena – RPI indeks. Više od ¼ državnih obveznica Velike Britanije, vrijednosti oko 450 milijardi GBP, su vezane za RPI indeks, koji je veći od ostalih mjera inflacije, a što znači da će investitori primiti oko 1 milijardu GBP neočekivano na godišnjem nivou. U pismu koje je upućeno Odboru za ekonomska pitanja Gornjeg doma Parlamenta, Javid je istakao da bi konsultacije mogle potrajati oko šest sedmica, od 11. marta do 22. aprila. Javid je u pismu naveo i da će Vlada i Agencija za statistiku na konsultacije odgovoriti prije ljetne pauze Parlamenta.

Ekonomija Velike Britanije je tokom novembra 2019. godine zabilježila najsporiji godišnji rast u posljednjih sedam godina. Podaci ukazuju na to da je ekonomija u novembru, prije nego su održani generalni izbori, zabilježila rast od svega 0,6% godišnje, što je najslabiji rast od juna 2012. godine. Mjesečni GDP je tokom novembra 2019. godine zabilježio kontrakciju od 0,3%, što je najveći pad od aprila 2019. godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	NOV	-11,800	-5,256	-10,947
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	NOV	-1,3%	-1,6%	-0,6%
3.	Prerađivački sektor (G/G)	NOV	-1,6%	-2,0%	-0,3%
4.	Građevinski sektor (G/G)	NOV	-1,4%	2,0%	-0,3%
5.	Uslužni sektor (M/M)	NOV	0,0%	-0,3%	0,3%
6.	GDP (M/M)	NOV	0,0%	-0,3%	0,1%
7.	Inflacija (G/G)	DEC	1,5%	1,3%	1,5%
8.	Maloprodaja (G/G)	DEC	2,7%	0,9%	0,8%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,85115 na nivo od 0,85201, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3064 na nivo od 1,3016.

JAPAN

BoJ je protekle sedmice smanjila ekonomske prognoze za tri od devet regija u zemlji, te je ostala oprezno optimistična kako bi domaća potražnja mogla nadoknaditi usporavanje izvoza i proizvodnje. Sve regije su zadržale svoje procjene privatne potrošnje nepromijenjenim uprkos fluktuacijama koje su nastale kao posljedica prošlogodišnjeg povećanja poreza na promet. Većina tržišnih učesnika očekuje da će MPC BoJ na sjednici koja se održava 20. i 21. januara zadržati aktuelnu monetarnu politiku. Prema rezultatima Reuters istraživanja, analitičari očekuju da će japanski izvoz u decembru bilježiti smanjenje za 4,2% u odnosu na godinu ranije, što bi bio trinaesti mjesec zaredom da ovaj indikator bilježi pad.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	NOV	101,5	-2,5	254,0
2.	Tekući račun (u mlrd JPY)	NOV	1.423,3	1.436,8	1.816,8
3.	Monetarni agregat M2 (G/G)	DEC	2,8%	2,7%	2,7%
4.	Monetarni agregat M3 (G/G)	DEC	2,3%	2,3%	2,2%
5.	Porudžbine mašinskih alata P	DEC	-	-33,6%	-37,9%
6.	Temeljne mašinske porudžbine (G/G)	NOV	-5,35	5,3%	-6,1%
7.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	DEC	0,9%	0,9%	0,1%
8.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	NOV	1,0%	1,35	-5,2%

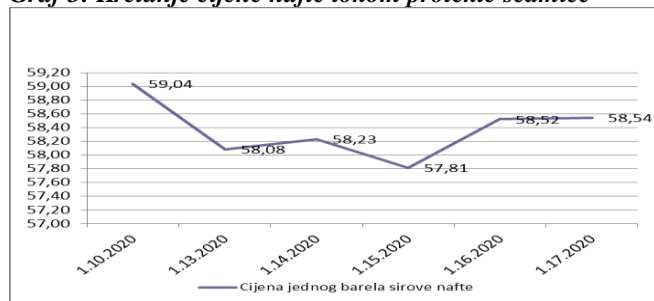
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 121,65 na nivo od 122,19. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 109,45 na nivo od 110,14.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,04 USD (53,09 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je smanjena, nakon što je ministar energije Saudijske Arabije izjavio da će ova zemlja djelovati u pravcu stabilizacije tržišta u uslovima pojačanih tenzija između SAD i Irana, nastojeći da osigura odgovarajuće cijene i stabilan rast tražnje. Narednog dana cijena nafte je bilježila blagi rast pod uticajem optimizma o pitanju očekivanog potpisivanja preliminarnog trgovinskog sporazuma između Kine i SAD. Ipak, u srijedu su objavljeni izvještaji koji su pokazali da je obim proizvodnje nafte u SAD dostigao novi rekord, što je dovelo do pada cijene nafte. Ova vijest je imala veći uticaj na cijenu nafte nego podaci koji su pokazali da je došlo do većeg od očekivanog pada zaliha ovog energenta. Do kraja sedmice optimizam o pitanju trgovinskog sporazuma SAD i Kine je uticao na rast cijene ovog energenta. Pored toga, na rast cijene nafte krajem sedmice uticaj su imale i političke nestabilnosti na Bliskom istoku i neizvjesnosti oko isporuke nafte. Premijer Libije Fajez al-Sarraj je pozvao na međunarodne pritiske kako bi u potpunosti obnovili izvoz nafte iz Libije, ističući da zapovjedništvo blokade luke nastoji da ga prikaže kao nekoga ko nije spreman za mir.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 58,54 USD (52,78 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 0,85%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.562,34 USD (1.404,86 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je smanjena pod uticajem optimizma o pitanju potpisivanja sporazuma između Kine i SAD. Postizanje sporazuma je ublažilo tražnju za sigurnim investicijama, te je tako i zabilježeno i smanjenje tražnje za zlatom. Međutim, sredinom sedmice ministar finansija SAD Mnuchin je izjavio da će za sada carine na uvoz robe iz Kine ostati na snazi, što je pojačalo zabrinutosti vezano za rješavanja trgovinskog rata koji traje 18 mjeseci, a što je uticalo na rast cijene zlata. S druge strane, pojedini analitičari, poput analitičara iz Bridgewater Associates, smatraju da bi zlato moglo da dostigne nove rekordno visoke nivoe, preko 2.000 USD po unci, pod uticajem geopolitičkih tenzija i potrebe centralnih banaka da podstaknu inflaciju. Krajem sedmice cijena ovog plemenitog metala je bilježila rast, što je posljedica objavljivanja najslabijih ekonomskih podataka za Kinu u posljednje skoro tri dekade. U petak su objavljeni podaci da je ekonomija Kine zabilježila rast od 6,1% tokom 2019. godine, što je najslabiji rast u posljednjih 29 godina. Kao razlog slabljenja ekonomskog rasta prepoznati su uticaji trgovinskog rata sa SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.557,24 USD (1.403,93 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

